

คู่มือสอบ
บุ

O-NET

ม.3 สอบเข้า ม.4

ภาษาไทย

“
confirm
สอบได้ชัวร์ !
100%
”

สรุปเนื้อหา ม.1-2-3

- ครบ 5 สาร: ตามตัวชี้วัด
- ข้อสอบ • เฉลยอย่างละเอียด
- พร้อมตัวอย่างข้อสอบ O-NET ล่าสุด

เหมาะสำหรับ

- ทบทวนความรู้ • ฝึกทำข้อสอบ
- เตรียมสอบ O-NET ม. 3
- เตรียมพร้อมสอบเข้า ม. 4

คู่มือสอบ

O-NET

ม.3 สอบเข้า ม.4

ภาษาไทย

โดย สุทธิณี แก้วรักษา

ISBN 978-616-213-716-7

หนังสือ คู่มือสอบ O-NET ม.3 เข้า ม.4 ภาษาไทย

ผู้เขียน ศุภรัตน์ แก้วรัชยศ

ราคา 200 บาท

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

บรรณาธิการอำนวยการ พ้องเพ็ญ อาษาเทวัญ

บรรณาธิการ รุ่งโรจน์ อาษาเทวัญ

กองบรรณาธิการ รัตนา กุฎีพิทักษ์, ชูติรัตน์ แมนพัยรัมย์,

กฤชกร เพชรนอก, สัมม ศิริพรสมรินทร์, อธิรพงศ์ ฉญาโณภาส

ออกแบบปก ศรินทิพย์ ใจปทุม

คอมพิวเตอร์กราฟิก สุพัชรี ศรีเพ็ชร

พิสูจน์อักษร สิริพรรณ โพธิ์ศรีสุข

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

28, 30, 32 ซอยรังสิต-ปทุมธานี 16 ซอย 7

ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130

โทรศัพท์ 0-2958-1125-7, 0-2567-5119

โทรสาร 0-2567-5105

email : sales@skybook.co.th

www.skybook.co.th

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
ศุภรัตน์ แก้วรัชยศ.

คู่มือสอบ O-NET ม.3 เข้า ม.4 ภาษาไทย--ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, 2561.
308 หน้า.

1. ภาษาไทย--ข้อสอบและเฉลย. I. ชื่อเรื่อง.

491.076

หากท่านผู้อ่านพบว่าหนังสือสลับหน้า พิมพ์ไม่ชัดเจน หน้าขาดหายไม่ครบ
หรือความบกพร่องอื่นใด อันเนื่องมาจากกระบวนการพิมพ์และการเข้าเล่ม
กรุณาส่งหนังสือมาที่บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด เพื่อรับหนังสือเล่มใหม่

คำนำ

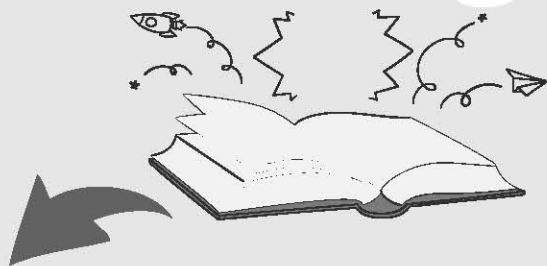
สวัสดีคุณผู้อ่านที่กำลังหยิบหนังสือเล่มนี้อยู่ทุกท่านค่ะ ไม่ว่าจะเป็ผู้ปกครองหรือน้อง ๆ นักเรียนที่กำลังมองหาหนังสือสรุปความรู้วิชาภาษาไทย หรือมาทำแบบข้อสอบเพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ตอยู่ คุณตัดสินใจไม่ผิดหรอกค่ะ ที่เลือกรับหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้เปรียบเสมือนเข็มทิศที่ได้รวบรวมเอาเนื้อหาวิชาภาษาไทย ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เอาไว้พร้อมทั้งสรุปย่อให้เข้าใจง่าย จะทั้งหนังสือเล่มนี้จึงเหมาะกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคน แม้จะยังไม่ได้เตรียมตัวสอบโอเน็ตก็สามารถใช้หนังสือเล่มนี้อ่านเสริมเพิ่มเติมเป็นแนวความรู้ และทบทวนความเข้าใจนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนได้นะคะ อีกทั้งผู้เขียนยังมีประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาพอสมควร จึงสามารถรวบรวมองค์ความรู้ด้านเนื้อหาวิชาและแบบข้อสอบที่สำคัญ ๆ เอาไว้ให้หนังสือเล่มนี้ได้ครบถ้วนค่ะ

คุณผู้อ่านคงเคยได้ยินใครสักคนกล่าวไว้ว่า “รากฐานของชีวิตคืออิฐ รากฐานของชีวิตคือการศึกษา” ดังนั้นการอ่านหนังสือก็เปรียบเสมือนการก่อร่างสร้างรากฐานชีวิตไปสู่ความมั่นคงในอนาคต และการให้หนังสือก็คงไม่ต่างจากการมอบรากฐานชีวิตที่ดีส่งต่อสู่ผู้รับเช่นกัน จะทั้งมาอ่านหนังสือกันเถอะค่ะ เพื่อพัฒนารากฐานของชีวิตในวันข้างหน้าสู่อนาคตที่ดีในวันต่อไป

ศุภาณิณี แก้วรัยาศ

สารบัญ

ทำไมต้องสอบ O-NET	5
รายวิชาภาษาไทย สอบอะไรใน O-NET	8
บทที่ 1 สรุปเนื้อหา ม.1	11
ข้อสอบตามตัวชี้วัด	51
บทที่ 2 สรุปเนื้อหา ม.2	65
ข้อสอบตามตัวชี้วัด	126
บทที่ 3 สรุปเนื้อหา ม.3	138
ข้อสอบตามตัวชี้วัด	198
บทที่ 4 เฉลยข้อสอบตามตัวชี้วัดอย่างละเอียด	218
เฉลยข้อสอบ ม.1	218
เฉลยข้อสอบ ม.2	224
เฉลยข้อสอบ ม.3	229
บทที่ 5 ตัวอย่างข้อสอบ O-NET	235
ข้อสอบชุดที่ 1	235
ข้อสอบชุดที่ 2	259
ข้อสอบชุดที่ 3	282

ทำไม ?

ต้องสอบ O-NET

ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองหรือนักเรียนเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์คงจะเคยได้ยินคำว่า **สอบ O-NET กันใช่ไหมคะ** หลายคนก็อาจจะรู้จักกับการสอบชนิดนี้ดี แต่คงมีอีกหลายคนเช่นกันที่ยังไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่า **เจ้าการสอบ O-NET นั้นคืออะไร...?**

เราจึงมีคำตอบของคำถามนี้มาเล่าสู่กันฟังค่ะ

👉 O-NET ย่อมาจาก Ordinary National Education คือ การทดสอบ การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานที่จัดสอบขึ้นโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

ซึ่งเป็นการจัดสอบของทางรัฐบาลที่จะจัดสอบสำหรับนักเรียนทุกคน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, ประถมศึกษาปีที่ 6, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนต้องสอบ O-NET เพื่อชี้วัดคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาของประเทศ ทั้งยังใช้เป็นการสอบที่สามารถนำไปใช้ในการสมัครเรียนต่ออีกด้วย โดยจะจัดสอบใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยกัน คือ

1. ภาษาไทย
2. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. ภาษาอังกฤษ
4. คณิตศาสตร์
5. วิทยาศาสตร์
6. สุขศึกษาและพลศึกษา
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ศิลปะ

ซึ่งลักษณะของข้อสอบนั้นจะมีทั้งแบบปรนัยและแบบอัตนัยด้วยกันขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของวิชานั้น ๆ ค่ะ

เพราะเหตุใดนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องสอบ O-NET...?

ผู้เขียนขอทำความเข้าใจว่า การสอบ O-NET นั้นเป็นการสอบวัดระดับความรู้ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนทั่วประเทศใน 8 สาระการเรียนรู้ด้วยกัน เพื่อวัดคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาของนักเรียนแต่ละระดับชั้น รวมทั้งใช้ในการสมัครเข้าเรียนต่อในระดับชั้นต่อไป

โดยระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยแบ่งนักเรียนเป็น 4 ช่วงชั้น (12 ปี) คือ

- ช่วงชั้นที่ 1 (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3)
- ช่วงชั้นที่ 2 (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)
- ช่วงชั้นที่ 3 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)
- ช่วงชั้นที่ 4 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

ในปีการศึกษา 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จะจัดสอบให้กับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่วนสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) จะจัดสอบให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะใช้ศูนย์สอบมหาวิทยาลัย 20 แห่ง โดยจะสอบวิชาสังคมศึกษา, คณิตศาสตร์, ภาษาอังกฤษ, ภาษาไทย, วิทยาศาสตร์, สุขศึกษา, ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี รวมทั้งสิ้น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่เป็นสนามสอบ โดยจะสอบวิชาภาษาไทย, คณิตศาสตร์, ภาษาอังกฤษ, วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สอบในโรงเรียนที่นักเรียนเรียนอยู่ โดยจะสอบวิชาภาษาไทย, คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) ทุกแห่ง ยังจะจัดสอบประเมินนักเรียนทุกคนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อีกด้วย เพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนเป็นรายบุคคลก่อนที่จะจบช่วงชั้นในปีต่อไป

ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีผลการนำผลคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาใช้อย่างจริงจัง โดยการสอบนั้นเป็นเพียงเก็บเป็นสถิติ, วัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเพื่อประเมินการเรียนการสอน และเพื่อนำจุดอ่อนของเด็กไปเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน และนักเรียนที่มีผลคะแนนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

แต่ในอนาคตอันใกล้นี้ทางกระทรวงศึกษาธิการจะผลักดันให้เห็นผลที่ชัดเจนขึ้น โดยเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำคะแนน O-NET ที่ได้ไปใช้เป็นองค์ประกอบสอบคัดเลือกเข้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเด็กที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำคะแนน O-NET ที่ได้ไปใช้เป็นองค์ประกอบสอบคัดเลือกเข้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ทั้งผู้ปกครองและนักเรียนจึงจะต้องติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิดว่าโรงเรียนใดจะนำร่องนำผลคะแนน O-NET ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาประกอบการตัดสินใจเพื่อรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อ หรือแม้แต่ใช้เป็นองค์ประกอบการเลื่อนชั้นเรียน เช่น ถ้าใครสอบ O-NET ไม่ผ่านเกณฑ์ก็จะไม่ให้เลื่อนชั้น เป็นต้น

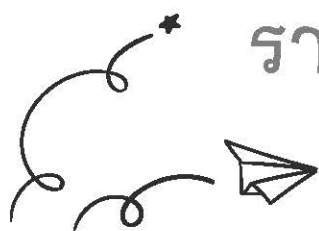
ดังนั้น นักเรียนจะจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นได้ก็ต้องสอบ O-NET ทุกคนเพราะเป็น **หน้าที่**

วิชาภาษาไทยในการสอบ O-NET

การสอบวิชาภาษาไทยของ O-NET ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีขอบเขตเนื้อหาดังต่อไปนี้

สาระการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้	ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)	
	ข้อ	คะแนน
สาระที่ 1 การอ่าน (มาตรฐาน ท 1.1)	10	16.0
สาระที่ 2 การเขียน (มาตรฐาน ท 2.1)	10	16.0
สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (มาตรฐาน ท 3.1)	5	8.0
สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (มาตรฐาน ท 4.1)	20	32.0
สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม (มาตรฐาน ท 5.1)	5	8.0
บูรณาการทั้ง 5 สาระ	2	20.0
รวม	52	100.0
เวลาที่ใช้สอบ	90 นาที	

หากต้องการทราบว่าสาระการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องสอบในรายวิชาภาษาไทยคืออะไร เปิดหน้าถัดไปได้เลยคะ

รายวิชาภาษาไทย

สอบอะไรใน O-NET ?

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

▶ การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

▶ การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำและ รูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

▶ การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดง ความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดใน โอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อนำมโนใจ

▶ หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษา ให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพล ของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

▶ วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความ มั่งคั่งของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึง ปัจจุบัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องใช้สอบ O-NET

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สิ่งที่การสอบ O-NET

ต้องการวัดจากนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

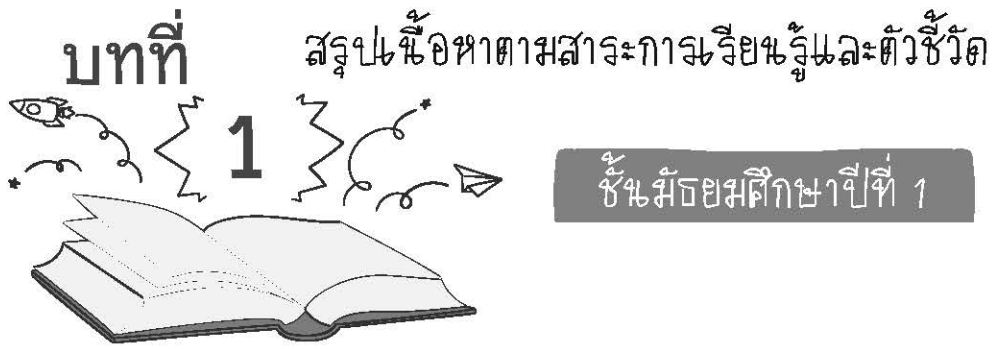
☑ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ ได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

☑ นักเรียนสามารถเขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่าย ชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัดชิวประวัติ และประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิจัย และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงงาน

☑ นักเรียนสามารถพูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจัย ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟัง และดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

☑ นักเรียนสามารถเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการ และไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

☑ นักเรียนสามารถสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สาระที่ 1 การอ่าน

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

การอ่านออกเสียง คือ การอ่านให้มีเสียงดัง เป็นการอ่านเพื่อส่งสาร เช่น อ่านให้ผู้อื่นฟัง อ่านเพื่อฝึกการอ่านออกเสียง อ่านข่าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียง เป็นต้น

เมื่ออ่านออกเสียงต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ถ้าอ่านให้ผู้อื่นฟังก็ต้องคำนึงถึงผู้ฟังด้วย เช่น เมื่อเป็นการอ่านในห้องเรียน ผู้ฟังคือครูและเพื่อน ๆ เป็นการอ่านเพื่อความรู้ ต้องการความชัดเจน และถูกต้องมากที่สุด ถ้าเป็นการอ่านผ่านสื่อ เช่น อ่านนิทานเพื่อบันทึกเสียงให้เพื่อน ๆ ที่มีความพิการทางสายตาที่ต้องอ่านเป็นธรรมชาติเหมือนกำลังเล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง เสียงดังฟังชัด ใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน อ่านให้ได้อารมณ์ตามตัวละคร

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียงหรือประพันธ์ไว้ โดยการเปล่งเสียง และวางจังหวะเสียงให้เป็นไปตามความนิยมและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน มีการใช้ลีลาของเสียงไปตามเจตนาอารมณ์ของผู้ประพันธ์เพื่อถ่ายทอดอารมณ์นั้น ๆ ไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมคล้ายตามไปกับเรื่องราวหรือรสของบทประพันธ์

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

บทร้อยกรอง หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์โดยมีกำหนดข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความครึกครื้นและมีความไพเราะแตกต่างไปจากถ้อยคำธรรมดา ในการอ่านบทร้อยกรองนั้น เราเรียกว่า “การอ่านทำนองเสนาะ”

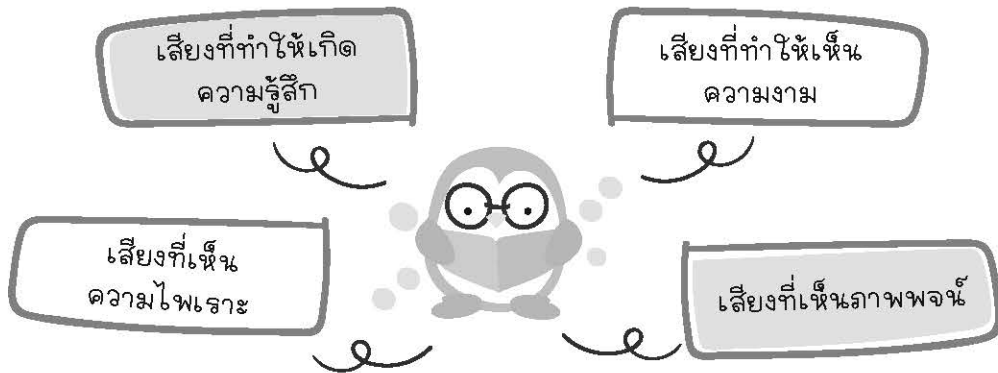
ความหมายของ “การอ่านทำนองเสนาะ”

การอ่านทำนองเสนาะ คือ วิธีการอ่านออกเสียงอย่างไพเราะตามลีลาของบทร้อยกรองประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

บางคนให้ความหมายว่า การอ่านทำนองเสนาะ คือ การอ่านตามทำนอง (ทำนอง = ระบบเสียงสูงต่ำ ซึ่งมีจังหวะสั้นยาว) เพื่อให้เกิดความเสนาะ (เสนาะ, น่าฟัง, เพราะ, ว่าง่วงใจ)

วัตถุประสงค์ในการอ่านทำนองเสนาะ

การอ่านทำนองเสนาะเป็นการอ่านให้คนอื่นฟัง ฉะนั้นทำนองเสนาะต้องอ่านออกเสียงดังต่อไปนี้

การอ่านทำนองเสนาะเป็นการอ่านให้ผู้ฟังสัมผัสด้วยเสียงจึงจะเข้าถึงรสและความงามของบทร้อยกรองที่เรียกว่า อ่านแล้วฟังพริ้งเพราะเสนาะสอด การอ่านทำนองเสนาะจึงมุ่งให้ผู้ฟังเข้าถึงรสและเห็นความงามของบทร้อยกรอง

จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ คือการอ่านเพื่อสกัดใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน คำว่า **ใจความสำคัญ** หมายถึง สิ่งที่น่าสนใจที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นได้ หรือใจความสำคัญอาจอยู่ในรูปของประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้

ซึ่งหากตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกทั้งหมด ประโยคนี้ก็สามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยว ๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดี่ยวหรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

ใจความรองหรือผลความ (พน-ละ-ความ) หมายถึง ใจความหรือประโยคที่ขยายข้อความประโยคใจความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้เด่นชัดขึ้น อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่างเปรียบเทียบ หรือแสดงเหตุผลอย่างถี่ถ้วนเพื่อสนับสนุนความคิด

ระบุเหตุและผลและข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความแห่งเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง ข้อความหรือเหตุการณ์ที่จะต้องวินิจฉัยว่าเท็จหรือจริง โดยข้อเท็จจริงนั้นต้องสามารถพิสูจน์สนับสนุนยืนยันได้

ข้อคิดเห็น

ข้อคิดเห็น หมายถึง ความเห็น ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหา โดยข้อคิดเห็นนั้นไม่สามารถสนับสนุนยืนยันได้

ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน

คำเปรียบเทียบ คือ คำประสมที่มีความหมายเปรียบเทียบ มักจะใช้พูดและเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป เช่น

ตาขาว หมายถึง แสดงอาการขาดกัว

ตัวอย่างประโยค

ผีไม่มีจริงหรอก อย่าตาขาวไปเลย

ปากตลาด หมายถึง ปากจัด

ตัวอย่างประโยค

อย่าไปมีเรื่องกับแม่ค้านะ
ปากตลาดกันทั้งนั้น

คำที่มีหลายความหมาย คือ คำที่ต้องใช้บริบท (ข้อความแวดล้อม) เข้าไปประกอบ จึงจะมีความหมายตรงตามจุดประสงค์ หากกล่าวขึ้นมาโดด ๆ จะมีความหมายหลายอย่าง ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน

การอ่านเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งเพราะจะช่วยเปิดโลกให้กว้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการอ่านสารคดีหรือบันเทิงคดีก็ตาม ผู้อ่านควรจะอ่านข้อความหรือเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจจะได้รับประโยชน์อย่างมากที่สุด

ในข้อความหรือเรื่องราวต่าง ๆ บางครั้งเราจะพบคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมาย ดังนั้นจึงควรศึกษาค้นคว้าหรือไต่ถามผู้ที่มีความรู้ถึงความหมายของคำเหล่านั้น ยิ่งอ่านมากขึ้นเท่าใดความรู้ก็ยิ่งเพิ่มพูนมากขึ้นเท่านั้นและจะช่วยให้ทักษะการเขียนของเราดีขึ้นด้วย เพราะสามารถนำคำดังกล่าวมาใช้ประกอบการเขียนให้น่าอ่านและมีคุณค่ามากขึ้น

การอ่านตีความนั้นมักนำไปใช้ในงานเขียนที่มีความหมายซ่อนไว้ระหว่างบรรทัด ผู้อ่านต้องใส่ใจกับถ้อยคำที่ผู้เขียนเลือกสรรมาใช้

1. สำนักรงานเขียนนั้นด้วยการอ่านอย่างคร่าว ๆ ว่างานเขียนนั้นเกี่ยวกับเรื่องใด เป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง หรืองานเขียนประเภทใด เช่น เป็นคำประพันธ์ นวนิยาย เรื่องสั้น บทความ กวีนิพนธ์ หรือเป็นงานเขียนสั้น ๆ แสดงคติสอนใจ

2. อ่านอีกครั้งอย่างละเอียดเพื่อพิจารณาเนื้อหาว่ามีใจความสำคัญกล่าวถึงเรื่องใด มีข้อความส่วนใดกล่าวถึงข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นการแสดงทรรศนะของผู้เขียน ส่วนใดเป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึก

3. วิเคราะห์ถ้อยคำ อาจมีบางคำที่มีความหมายเฉพาะ เช่น เป็นสัญลักษณ์ หรือมีถ้อยคำที่เป็นการกล่าวเชิงเปรียบเทียบด้วยการใช้ภาพพจน์ หรือเป็นสำนวนโวหาร เป็นคำที่มีความหมายหลายนัย ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านใช้ความหมายจากถ้อยคำในบริบทนั้นมาพิจารณาประกอบเพื่อให้เข้าใจความหมายได้มากชัดเจนยิ่งขึ้น

4. พิจารณารสของคำเพื่อประมวลหาความเสี่ยงของผู้เขียน อาจเป็นน้ำเสียงเชิงสั่งสอน น้ำเสียงแสดงการประชดประชัน น้ำเสียงแสดงความภูมิใจ ยินดี หรือเศร้าสลด เป็นต้น น้ำเสียงเหล่านี้จะสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของผู้เขียนที่ต้องการสื่อสารมาให้ผู้อ่านพิจารณาใคร่ครวญหรือคิดคล้อยตาม

5. สรุปสาระที่ได้จากการตีความข้อเขียนนั้น ๆ การอ่านตีความ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจจุดประสงค์ สาระ และน้ำเสียงที่อยู่ในงานประพันธ์นั้น เพื่อที่จะได้เข้าใจความคิดเห็น ประสบการณ์ จินตนาการ ฯลฯ ของผู้เขียนที่ส่งผ่านงานประพันธ์นั้น การอ่านตีความควรตีความทั้ง 2 ด้านควบคู่กันไป คือ ตีความด้านเนื้อหาและตีความด้านน้ำเสียง จึงจะทำให้เข้าใจสารนั้นได้อย่างถ่องแท้

ระบุข้อสังเกตและความสับสนเหตุผลของงานเขียนประเภทที่กลุ่มนิพนธ์

การอ่านและสังเกตความสับสนเหตุผลของงานเขียน ต้องคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ความหมายของงานเขียน

2. การพิจารณาลักษณะของงานเขียน

3. ตัวอย่างการเขียนนิพนธ์ที่มีเหตุผล

4. การพิจารณาสารนิพนธ์อย่างมีเหตุผล

5. การสังเกตใช้ถ้อยคำที่มีเหตุผล

6. หลักการพิจารณาเหตุผล

7. การแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ

8. การพิจารณาสารที่ชวนเชื่อ

ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือ หรือเครื่องใช้ในระดัที่ยากขึ้น

หนังสือคู่มือเป็นหนังสืออ้างอิงประเภทหนึ่งจัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมเรื่องราว และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์แนวโน้มเฉพาะด้าน ซึ่งอาจเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจด้านใดด้านหนึ่งหรือเรื่องในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะอย่างกว้าง ๆ โดยให้รายละเอียดของเรื่องราวนั้นอย่างสั้น ๆ กระชับรัด เพื่อผู้อ่านจะได้ใช้เป็นคู่มือศึกษาเรื่องที่น่าสนใจได้เป็นอย่างดี หรืออาจใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานและใช้เป็นแหล่งอ้างอิงหาข้อเท็จจริงที่จะตอบคำถามในเรื่องราวหนึ่ง ๆ ได้โดยรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของหนังสือคู่มือ

1. ให้เรื่องราวและความรู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป
2. เป็นคู่มือในการตอบคำถามเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งอย่างรวดเร็ว
3. เป็นคู่มือในการศึกษาและปฏิบัติงานในด้านหนึ่ง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ประโยชน์ของหนังสือคู่มือ

หนังสืออ้างอิงประเภทนี้จะช่วยให้ทราบถึงข้อเท็จจริง ตัวเลข สถิติต่าง ๆ ตลอดจนเรื่องราวที่ควรรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ และคู่มือปฏิบัติในวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น คู่มือในวิชาเคมี และฟิสิกส์ ซึ่งจะบอกสูตร กฎต่าง ๆ และตารางที่มีใช้ในวิชาเคมี ฟิสิกส์ เป็นต้น

วิธีใช้หนังสือคู่มือ

1. พิจารณาว่าเรื่องที่ต้องการนั้นเป็นเรื่องทั่วไปหรือเป็นเรื่องของสมาคม องค์การ ฯลฯ
2. เลือกใช้หนังสือคู่มือให้ถูกประเภท ถ้าต้องการใช้หนังสือคู่มือให้พิจารณา ดูว่าต้องการใช้ในลักษณะใด เลือกประเภทให้ถูกต้อง เช่น คู่มือช่วยปฏิบัติงานหรือความรู้เบ็ดเตล็ด เป็นต้น
3. ก่อนใช้หนังสือคู่มือให้เปิดอ่านวิธีใช้เสียก่อน

หนังสือคู่มือจำแนกได้ 4 ประเภท คือ

1. คู่มือช่วยปฏิบัติงาน เป็นหนังสือที่ทำหน้าที่แนะนำแนวทาง แนะนำ เช่น หนังสือแนะนำอาชีพ คู่มือเลี้ยงสัตว์ คู่มือซ่อมรถ เป็นต้น
2. หนังสือรวบรวมความรู้เบ็ดเตล็ด เป็นหนังสือที่ให้คำอธิบายในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น หนังสือสิ่งแรกในเมืองไทย
3. หนังสือคู่มือ เป็นหนังสือที่ให้คำอธิบายและตีความหมายของเรื่องราวของเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่ง ในแง่มุมหลาย ๆ ด้าน
4. หนังสือที่ให้เรื่องราวหรือเนื้อหาสำคัญโดยย่อ เป็นหนังสือที่ให้ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเฉพาะเรื่องที่สำคัญโดยย่อ

การวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

ขั้นตอนที่ 1

พิจารณารูปแบบการประพันธ์ว่าเป็นวรรณกรรมประเภทใด เช่น บันเทิงคดี ประเภทสารคดี นวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น หรือเป็นสารคดีประเภทบทความ ความเรียง ตำราในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นต้น

ส่วนร้อยกรองต้องวิเคราะห์ว่ามีลักษณะคำประพันธ์ประเภทใด เช่น ถ้าเป็นโคลงต้องวิเคราะห์ว่าเป็นโคลงประเภทใด (โคลงกระทู้ โคลงฉันท์ โคลงสี่สุภาพ โคลงสองสุภาพ โคลงสามสุภาพ) นอกจากนี้ผู้วิเคราะห์วิจารณ์จะต้องพิจารณาว่ารูปแบบกับเนื้อหาเหมาะสมกันหรือไม่

ขั้นตอนที่ 2

ศึกษาประวัติผู้แต่ง จุดมุ่งหมายในการแต่งและที่มาของเรื่อง การรู้จักผู้แต่ง จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่แต่งชัดเจนยิ่งขึ้น การอ่านคำนำจะทำให้เข้าใจจุดประสงค์ในการแต่งและที่มาของเรื่อง แต่ในร้อยกรองผู้แต่งจะบอกจุดประสงค์ในการแต่งไว้ในตอนท้ายเรื่อง

การศึกษาประวัติผู้แต่งจะทำให้ผู้อ่านทราบว่าผู้แต่งมีความรอบรู้ในเรื่องที่เขียนเพียงใด สามารถถ่ายทอดความรู้ลงไปในบทประพันธ์นั้น ๆ ได้ถูกต้องเหมาะสมเพียงใด และจุดมุ่งหมายนั้นสอดคล้องกับวิธีแต่งหรือรูปแบบการแต่งอย่างไร

ขั้นตอนที่ 3

พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องว่าสอดคล้องเหมาะสมกันหรือขัดแย้งกัน เช่น การวิเคราะห์ร้อยแก้วประเภทบันเทิงคดี ต้องวิเคราะห์โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก การดำเนินเรื่อง บมขัดแย้ง การคลี่คลายเรื่อง และการจบเรื่อง ตลอดจนวิเคราะห์ถึงการ แสดงความคิดเห็น ความสอดคล้องสมเหตุสมผล พิจารณาเนื้อเรื่องอย่างละเอียดถึงคุณค่า พฤติกรรมตัวละครเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับบุคคล

ส่วนร้อยกรองจะพิจารณาถึงรูปแบบคำประพันธ์ว่ามีรูปแบบที่เหมาะสมกับ เนื้อหา และเนื้อหาสาระของเรื่องมีคุณค่าในการสร้างความเพลิดเพลิน ประเทืองปัญญา สะเทือนอารมณ์ สะท้อนสังคม ให้ความรู้ ข้อคิด คติเตือนใจ มีความงามด้านวรรณศิลป์ คือ การใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารที่ไพเราะ คมคาย มีกลวิธีในการสร้างภาพพจน์ การใช้คำ และ เสียงสัมผัสที่ไพเราะ

ขั้นตอนที่ 4

พิจารณาเนื้อหาการนำเสนอและพฤติกรรมของตัวละครว่ามีความสอดคล้องกัน หรือไม่ สะท้อนภาพชีวิต สะท้อนสภาพสังคมในสมัยที่แต่งอย่างไร

ขั้นตอนที่ 5

พิจารณาแก่นเรื่องว่าผู้แต่งตั้งใจที่จะสื่อเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ผู้แต่งแสดง ความคิดเห็น รสนิยม และค่านิยมอย่างไร

ขั้นตอนที่ 6

การวิจารณ์สรุปด้วยความคิดเห็นของผู้วิจารณ์เองโดยยกข้อดีให้เห็นก่อนว่า ดีอย่างไร แล้วจึงยกข้อบกพร่องว่าบกพร่องอย่างไร จะแก้ไขอย่างไร การวิจารณ์ควรเป็น ไปอย่างสร้างสรรค์ เป็นธรรม มีใจเป็นกลาง ไม่มีอคติ แล้วประเมินคุณค่าในภาพรวมว่า วรรณคดีหรือวรรณกรรมที่วิจารณ์นั้นมีคุณค่าควรแก่การอ่านหรือควรค่าแก่การศึกษา อย่างไร ผู้อ่านสามารถนำคุณค่าที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

มารยาทที่ดีในการอ่าน

มารยาทในการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นในการอ่านเพราะช่วยให้เราเป็นผู้อ่านที่น่าชื่นชม และแสดงอุปนิสัยการอ่านที่ดีที่ควรประพฤติปฏิบัติ มารยาทในการอ่านที่ดีมีดังนี้

1. รู้จักเลือกอ่านสิ่งที่เป็นประโยชน์ ไม่อ่านหนังสือที่ผิดศีลธรรม หรือปลุกฝังความคิดที่นำเราไปในทางที่เสื่อมเสีย
2. ไม่อ่านสิ่งที่เป็นงานเขียนส่วนตัวของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต เช่น จดหมาย บันทึกส่วนตัว เอกสารข้อมูลความลับต่างๆ เป็นต้น
3. เลือกอ่านให้ถูกต้องตามกาลเทศะ ไม่อ่านในเวลาที่ไม่ควรอ่าน เช่น ขณะเรียนหนังสือ ฟังครูสอน ฟังการบรรยาย เป็นต้น
4. ไม่รับประทานอาหารระหว่างอ่านหนังสือ เพราะจะทำให้หนังสือเปื้อนสกปรกได้
5. การอ่านออกเสียงโดยไม่ได้เป็นการอ่านให้ผู้อื่นฟัง ไม่ควรอ่านเสียงดัง เพราะจะรบกวนสร้างความรำคาญแก่ผู้อื่น
6. ใช้หนังสือด้วยความระมัดระวัง ไม่พับ ฉีก ให้ชำรุดเสียหาย ถ้าเป็นหนังสือของผู้อื่นไม่ควรขีดเขียนวาดรูปลงในหนังสือ เพราะหนังสือเป็นแหล่งความรู้ที่สามารถแบ่งปันให้ผู้อื่นใช้อ่านต่อไปได้ ดังคำกล่าวที่ว่า

ยืมยลพึงไปรอดได้	เอื้อเหลือ
ขยับจับประคองชู	ช่วยป้อง
อย่าลากกระซางดู	ฉีกขาด
ยวบยั้งจงพัวพร้อม	ขัดแค้นเคืองใจ
(หม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล)	

สาระที่ 2

การเขียน

คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

การคัดลายมือมี 2 ประเภท คือ ตัวบรรจงเต็มบรรทัดและตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ซึ่งหลักการคัดลายมือมีดังนี้

- ตัวอักษรที่มีหัวต้องเริ่มเขียนหัวก่อนทุกครั้ง
- ใช้ดินสอหัวแหลมหรือปากกาที่มีกัมไมโซลเขียน
- นั่งเขียนในท่าสบาย ตัวตรง มือจับปากกาหรือดินสอให้ถูกต้อง
- เขียนตัวอักษรให้ถูกต้อง ชัดเจน
- เขียนตัวอักษรให้มีขนาดพอดี ความสูงเสมอกัน
- เขียนตัวอักษรให้ตัวตรง ไม่เอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง
- วางรูปสระ วรรณยุกต์ รวมถึงเครื่องหมายต่าง ๆ ให้ถูกต้อง
- เว้นระยะช่องไฟของตัวอักษรให้พอเหมาะไม่ติดหรือห่างเกินไป
- เขียนเส้นตัวอักษรให้สม่ำเสมอ ไม่หนักบางเบาบ้าง
- เขียนเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง
- รักษาความสะอาดในการเขียน
- การเขียนตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนตัวพยัญชนะให้สูงจรดเส้นบรรทัดบน และล่าง
- การเขียนตัวบรรจงครึ่งบรรทัด เขียนตัวพยัญชนะให้มีความสูงอยู่ระดับครึ่งบรรทัด
- มีสมาธิ มีความตั้งใจในการเขียน

เขียนสื่อสารโดยให้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย

การเขียนเป็นการสื่อสารด้วยอักษร ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่เป็นทั้งศิลป์และศาสตร์ กล่าวคือ การเขียนต้องใช้ภาษาที่ไพเราะ ประณีต สื่อได้ทั้งอารมณ์ ความคิด ความรู้ ต้องใช้ศิลปะ ที่กล่าวว่าเป็นศาสตร์เพราะการเขียนทุกชนิดต้องประกอบด้วย ความรู้ หลักการ และวิธีการ

เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน

การเขียนบรรยายประสบการณ์เป็นการเขียนเล่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ ลำดับเวลา สถานที่ บุคคล

ผู้เขียนควรกล่าวถึงเหตุการณ์ให้ชัดเจน โดยมีข้อมูลและเนื้อหาสาระของเรื่องที่จะแสดงความคิด บางครั้งอาจแทรกบทสนทนาตัวละครทำให้ผู้อ่านเข้าใจลักษณะอารมณ์ ความคิดของตัวละครและเข้าใจเรื่องทั้งหมด

เขียนเรียงความ

การเขียนเรียงความเป็นงานเขียนที่ผู้เขียนมุ่งถ่ายทอดเรื่องราว ความคิด ทัศนคติ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยสำนวนภาษาที่เรียงขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอน ประกอบด้วยข้อความหลายย่อหน้า มีชื่อเรื่องชัดเจน ข้อความในหลาย ๆ ย่อนำนั้นจะมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เพื่อจะให้ข้อเท็จจริง ความรู้ ข้อคิด หรือทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตามไปกับงานเขียนนั้น

ในการเขียนเรียงความผู้เขียนจะต้องมีการวางโครงเรื่องก่อนเป็นอันดับแรก ค้นหาข้อมูลและจัดเรียงลำดับความคิดให้สัมพันธ์กับหัวเรื่องเพื่อการเขียนเรียงความได้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

การเขียนย่อความ คือ การจับใจความสำคัญ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน ได้ฟัง หรือได้ดูมาอย่างย่อ ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้ได้ความครบถ้วน สั้น กระชับ ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง โดยหลักการเขียนย่อความมีดังต่อไปนี้

1. อ่านเรื่องที่จะย่อความให้จบอย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องนั้นกล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

2. บันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง

3. อ่านทบทวนใจความสำคัญที่เขียนเรียบเรียงแล้ว จากนั้นแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนกันออกเพื่อให้เนื้อหากระชับ และเชื่อมข้อความให้สัมพันธ์กัน ตั้งแต่ต้นจนจบ

4. เขียนย่อความให้สมบูรณ์ โดยเขียนแบบขึ้นต้นของย่อความตามรูปแบบของประเภทข้อความนั้น ๆ เช่น การย่อนิทาน การย่อบทความ

5. การเขียนย่อความไม่นิยมใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และสรรพนามบุรุษที่ 2 คือ ฉัน คุณ ท่าน แต่จะใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น เขา และไม่เขียนโดยใช้อักษรย่อ นอกจากนี้ หากมีการใช้คำราชาศัพท์ต้องเขียนให้ถูกต้อง ไม่ควรตัดทอน

เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ

การเขียนแสดงความคิดเห็น คือ การเขียนที่ประกอบด้วยข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงกับการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความคิดเห็นควรจะมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์

การเขียนแสดงความคิดเห็นมักปรากฏในรูปของบทความตามสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร เป็นต้น

หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น

1. การเลือกเรื่อง ผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่เป็นที่สนใจของสังคมหรือเป็นเรื่องที่ทันสมัย อาจเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ หรือข่าวเหตุการณ์ประจำวัน ทั้งนี้ผู้เขียนต้องมีความรู้และเข้าใจเรื่องของตน จะแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี เพื่อที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างลึกซึ้ง

2. การให้ข้อเท็จจริง ข้อมูลที่เลือกมานั้นจะต้องมีรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ที่มาของเรื่อง ความสำคัญ และเหตุการณ์ เป็นต้น

3. การแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

3.1 การแสดงความคิดเห็น เพื่อตั้งข้อสังเกต เช่น การเติบโตของธุรกิจอินเทอร์เน็ต ความนิยมรับประทานอาหารเสริมสุขภาพ

3.2 การแสดงความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนข้อเท็จจริง เช่น หัวข้อเรื่องการจัดระเบียบสังคมของตำรวจด้านการปราบปรามยาเสพติดขึ้นเด็ดขาดของรัฐบาล

3.3 การแสดงความคิดเห็น เพื่อโต้แย้งข้อเท็จจริง เช่น หัวข้อเรื่อง การกินยาลดความอ้วนของวัยรุ่น การเปิดเสรีการค้าน้ำเมาของภูมิปัญญาชาวบ้าน

3.4 การแสดงความคิดเห็น เพื่อประเมินค่า เช่น หัวข้อเรื่อง การวิจารณ์เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนหรือรางวัลซีไรต์

4. การเรียบเรียง

4.1 การตั้งชื่อ ควรตั้งชื่อเรื่องให้เร้าความสนใจผู้อ่านและสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเขียน เพราะชื่อเรื่องเป็นส่วนที่ผู้อ่านจะต้องอ่านเป็นอันดับแรก และเป็นการบอกขอบเขตของเรื่องด้วย

4.2 การเปิดเรื่อง ใช้หลักการเขียนเช่นเดียวกับคำนำ และควรเปิดเรื่องให้น่าสนใจ ชวนให้ผู้อ่านติดตามเรื่องต่อไป

4.3 การลำดับ ควรลำดับเรื่องให้มีความต่อเนื่องสอดคล้องกัน ตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่ควรเขียนวกไปวนมา เพราะผู้อ่านอาจเกิดความสับสนจนไม่สามารถแยกแยะได้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงและส่วนใดเป็นการแสดงความคิดเห็น

4.4 การเปิดเรื่อง ใช้หลักการเช่นเดียวกับการเขียนสรุป และควรปิดเรื่องให้ผู้อ่านประทับใจ

5. **การใช้ภาษา** ควรใช้ภาษาอย่างสละสลวย ชัดเจน ไม่เยิ่นเย้อ มีการใช้สำนวนโวหารอย่างเหมาะสมกับเรื่อง นอกจากนั้นยังต้องใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายได้ตรงตามอารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน ทั้งนี้พึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่แสดงอารมณ์รุนแรง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงภายหลัง

เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ

การเขียนจดหมายควรยึดหลักสำคัญดังต่อไปนี้

1. ขนาดของ

การใช้ของขนาดมาตรฐาน ปัจจุบันที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่งจะมีของจดหมายจำหน่าย นับว่าเป็นของที่ มีขนาดเหมาะสม โดยทั่วไปมี 2 แบบ ดังนี้

- 1.1. ของสั้น มีขนาด 3.5×6 นิ้ว ถึง 4.5×7 นิ้ว
- 1.2. ของยาว มีขนาด 4.25×9 นิ้ว

2. การจำหน่ายของ มีหลักการดังนี้

2.1. ที่อยู่ของผู้รับ ต้องเรียงลำดับจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ ได้แก่

- ชื่อ นามสกุลของผู้รับ ถ้าเป็นจดหมายสำคัญ เช่น มีเงินรางวัลติดสอติดอยู่ด้วย ต้องระบุค่าพาหนะชื่อผู้รับ
- บ้านเลขที่ ซอย
- ถนนที่ตั้ง
- ตำบลหรือแขวง
- อำเภอหรือเขต
- จังหวัดและรหัสไปรษณีย์

3. ที่อยู่ของผู้ส่ง เรียงลำดับเช่นเดียวกับผู้รับ จะเขียนไว้ด้านบนซ้ายของตนเอง

4. คำขึ้นต้น

- ถ้าเป็นจดหมายส่วนตัวอาจใช้คำว่า "กรุณาส่ง" หรือ "นามผู้รับ"
- ถ้าเป็นจดหมายราชการหรือจดหมายธุรกิจนิยมใช้ "เรียน"
- จดหมายถึงพระสงฆ์ทั่วไปใช้ "นมัสการ"

5. **แสตมป์** ต้องติดแสตมป์ตามราคาที่กรมไปรษณีย์ฯ กำหนด เพราะถ้าติดไม่ครบ ผู้รับจะถูกปรับเป็น 2 เท่าของราคาแสตมป์ที่ขาดไป

การเขียนจดหมายตามแบบแผนที่นิยมกันในปัจจุบัน

ลักษณะการเขียนจดหมายตามแบบแผนที่นิยม ได้แก่

1. คำขึ้นต้น ต้องเหมาะสมแก่ฐานะและตำแหน่งหน้าที่
2. การวางรูปแบบจดหมาย ควรจัดวางให้มีสัดส่วนพอเหมาะกับหน้ากระดาษ โดยเว้นด้านหน้าประมาณ 1 นิ้ว และเว้นด้านหลังประมาณครึ่งนิ้ว
3. สำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียน ต้องคำนึงถึงคุณภาพ เขียนถูกต้องเหมาะสมแก่ฐานะ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
4. ถ้าต้องการอวยพรให้เพื่อนหรือญาติผู้ใหญ่ในตอนท้ายของจดหมาย ควรอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อให้คำอวยพรมีความขลังและสละสลวย
5. คำลงท้าย ต้องใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมแก่ฐานะและบุคคล

เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ

รูปแบบของรายงาน

1. ส่วนประกอบตอนต้น

1.1 ส่วนเนื้อเรื่อง

1.1.1 หน้าปกรายงาน ควรเขียนด้วยลายมือตัวบรรจง ส่วนบนเขียนชื่อเรื่อง ส่วนกลางชื่อผู้รายงาน ส่วนล่างบรรทัดแรกให้เขียนว่า “รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา...” บรรทัดที่สองเป็นชื่อสถาบันศึกษา ส่วนบรรทัดที่สามบอกภาคที่เรียนและปีการศึกษา

1.1.2 คำขอบคุณ เป็นส่วนที่ไม่บังคับ อาจมีหรือไม่มีก็ได้

1.1.3 คำนำ เป็นการบอกขอบข่ายของเรื่อง สาเหตุที่ทำให้เลือกทำรายงานเรื่องนี้ จุดมุ่งหมายในการเขียน

1.1.4 สารบัญ หมายถึง บัญชีบทต่าง ๆ ในสารบัญมีบทและตอนต่าง ๆ เรียงตามลำดับกับที่ปรากฏในหนังสือ ตลอดจนการขอบคุณผู้ช่วยเหลือในการทำรายงาน

1.1.5 บัญชีตารางหรือภาพประกอบ (ถ้ามี) เพื่อให้มีเนื้อหาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รายงานบางเรื่องอาจต้องใช้ตาราง นิยมทำบัญชีตารางหรือบัญชีภาพประกอบไว้ในหน้าถัดไปจากสารบัญ

2. ส่วนประกอบในเนื้อหา ต้องมีตอนนำ ตอนตัวเรื่อง และตอนลงท้าย เช่นเดียวกับการเขียนเรียงความ

3. ส่วนประกอบตอนท้าย

3.1 บรรณานุกรม คือรายชื่อสิ่งพิมพ์ตลอดจนวัสดุอ้างอิงทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการทำรายงาน พิมพ์ไว้ตอนท้ายสุดของรายงาน การเขียนบรรณานุกรมต้องบอกชื่อ-สกุลผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ครั้งที่พิมพ์ เมืองที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า

3.2 ภาคผนวกหรืออภิธานศัพท์ คือ ส่วนที่นำมาเพิ่มเติมท้ายรายงาน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

กระบวนการเขียนรายงาน

รูปแบบของการเขียนรายงานแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนประกอบตอนต้น ส่วนเนื้อหา และส่วนประกอบตอนท้าย ดังนี้

1. การเลือกเรื่องและตั้งชื่อเรื่อง เรื่องที่เลือกมาศึกษาควรเป็นเรื่องที่เสริมความรู้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง ขอบเขตที่เลือกควรเหมาะสมกับเวลาในการค้นคว้า และการเขียนรายงาน

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตของเรื่องจะต้องมีจุดมุ่งหมายและเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร เพื่ออะไร มีขอบเขตเพียงใด เช่น หากจะเขียนรายงานเรื่องพิธีมงคลโกนจุกอาจกำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขต

3. การเขียนโครงเรื่อง โครงเรื่อง คือ กรอบของเรื่องที่ใช้เป็นแนวในการเขียนรายงานโครงเรื่อง ประกอบด้วยบทนำหรือความนำซึ่งมีหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยควรตั้งชื่อให้กะทัดรัด ใจความครอบคลุมเนื้อหา

4. การเขียนเนื้อหา ได้จากการค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะจากการอ่าน การฟัง การสังเกต การสัมภาษณ์ ฯลฯ ที่ผู้เขียนได้บันทึกไว้ แต่ไม่ใช่การคัดลอกหรือตัดต่อ ผู้เขียนเรียบเรียงด้วยสำนวนของตนเอง สำนวนภาษาควรอ่านเข้าใจง่าย ใช้คำที่เหมาะสม ประโยคกะทัดรัด

5. บทสรุป คือสรุปผลการศึกษาค้นคว้า มีการอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะ (มีหรือไม่มีก็ได้)

6. การอ้างอิง หมายถึงการบอกให้ทราบว่าข้อความที่ใช้ในการเขียนรายงานมาจากแหล่งใด เพื่อผู้อ่านจะได้ตรวจสอบหรือติดตาม

การเขียนรายงาน คือการเขียนเสนอผลงานอันได้มาจากการศึกษาค้นคว้าพิเศษนอกเหนือจากเรื่องที่ได้ศึกษาในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

มารยาทที่ดีในการเขียน

- เขียนด้วยลายมือบรรจง สวยงาม เรียบร้อย
- เลือกใช้กระดาษสีขาว สะอาด หรือสีที่สุภาพ
- ใช้หมึกปากกาสีดํา หรือสีน้ำเงิน ไม่ควรใช้หมึกปากกาสีฉูดฉาด
- เขียนสะกดคำให้ถูกต้อง
- เขียนคำสุภาพ ถูกกาลเทศะ
- วางสระ วรรณยุกต์ ตัวการ์ณฑ์ และเครื่องหมายต่าง ๆ ให้ถูกต้อง
- ใช้ไม้บรรทัดในการขีดเส้นต่าง ๆ แทนการใช้มือ
- เขียนความจริง ไม่เขียนให้ร้ายผู้อื่น
- เขียนเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง
- หากเขียนผิดควรลบให้สะอาด ไม่ควรขีดทับหรือบดขี้
- รักษาความสะอาดในการเขียน
- ไม่ขีดเขียนในเอกสารของผู้อื่นถ้าหากรับอนุญาต
- หากงานางานเขียนของผู้อื่นมาใช้ ควรเขียนอ้างอิงแหล่งที่มาให้ชัดเจน
- ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ เช่น กำแพง ประตู หน้าต่าง บานประตู เป็นต้น
- มีความรับผิดชอบในงานเขียนของตน

สาระที่ 3

การฟัง การดู และการพูด

พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู

การพูดสรุปใจความสำคัญจากการฟังและการดู หมายถึง การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดูแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่อย่างสั้น ๆ ให้รู้ว่าเป็นเรื่องอะไร มีใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ประโยชน์ของการสรุปความจากการฟังและการดู ได้แก่

1. เพื่อการนำไปใช้ เช่น เพื่อข้อมูลที่ได้อ่านเขียนเรียงความ เพื่อช่วยทบทวนความรู้ ความคิด และความจำ เพื่อนำใจความสำคัญไปใช้ในการติดต่อสื่อสาร ช่วยให้ การฟังและการดูได้ผลดียิ่งขึ้น

2. เพื่อความเพลิดเพลิน ได้แก่ การรับสารเพื่อความสนุกสนาน ผ่อนคลาย ความตึงเครียด ไม่เน้นความสำคัญของเนื้อหาสาระ ไม่จำเป็นต้องมีสมาธิมากนักในการรับสาร

3. เพื่อความจรรโลงใจ ได้แก่ การรับสารที่ก่อให้เกิดสติปัญญาหรือช่วยยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น ผู้รับสารต้องมีวิจารณญาณที่จะเชื่อหรือปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง

4. เพื่อประเมินผลและวิจารณ์ ได้แก่ การรับสารที่ต้องอาศัยความรู้อย่างละเอียด ถูกต้องในเรื่องที่จะประเมินหรือวิจารณ์ นอกจากนั้นต้องมีความเป็นธรรม ไม่มีอคติต่อผู้ส่งสารหรือตัวสาร

เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู

การเล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดูนั้นคล้ายคลึงกับการพูดสรุปใจความสำคัญจากการฟังและการดู แต่การเล่าเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นได้รับทราบ เกิดความเข้าใจเรื่องราวด้วยภาษาที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายไม่เป็นทางการเท่ากับการพูด